

Quis itaque reverâ negare poterit, os durum vel petrosum in auribus animalium, non esse tale materiatum quid, ad recipiendam in se virtutem Soni & ad Echo in auribus efficiendam aptum? Quanquam exinde non sequitur, os petrosum solum illam esse materiam quæ virtutem soni recipere possit; sed sicut non possumus affirmare, humorem crystallinum in oculis animalium, solum materiam illam esse ad recipiendam Lucem vel Lumen aptam (quippe videmus crystallum, vitrum & alias res duras illud quoque præstare) sic quoque non possumus petroso ossi virtutem Soni vel Echus solum adscribere; possunt enim

quidam lapides vel aliæ quoque materiæ habiles esse, quas non cognovimus.

Esse insuper sonum singularem aliquam virtutem, patet simul ex mirabili qualitate soni ac dissoni, & quod sono harmonico, vel voce vel instrumentis, effecto, tam homines quam feræ moveantur.

Verum enim verò de his nostrum non est agere, sed aliis relinquimus, nobis saltem sufficit, Sonum Virtutem aliquam Mundanam & quidem Incorpoream esse, quæ, cum cæteris his Virtutibus etiam dura penetrat & intra suum Virtutis Orbem in corpore apto, suum exerceat effectum.

Sonus movet animalia.

CAPUT XI.

De Virtute Calefaciente.

Quid virtus Calefaciens?

Virtus Calefaciens est Virtus Incorporea, quæ, sicut reliquæ Virtutes Mundanæ per Attritum excitari possunt in corporibus habilibus, sic hæc in omnibus, exceptâ Aquâ, excitari potest. Corpora successu temporis ingreditur (quia non immittitur) penetratque, nisi nimis profunda sint.

Uti autem prædictæ Virtutes, Corporibus Mundanis insunt, sic hanc quoque Telluri, cæterisque Planetis inesse, censendum est.

Quò magis & firmiter reiteratur attritio, eò magis augetur Virtus Calefaciens, ita ut denique ipse ignis subsequatur: Ceu videmus in lignis, lapidibus, ferris, &c. durius attritis vel fricatis.

Ignis producitur à virtute ignis subterranei.

Ex quibus, idem de Igne nostro (quod ab interna Telluris virtute per duriores istum attritum existat,) concludendum. Nam, cum verum, quod sub Terra ignis sit; dispersa quoque est ejus virtus extra Tellurem & excitatur, per duriores attritum. Sicut enim Magnes sub Terra quidem, nihilominus tamen virtus ejus extra Tellurem dispersa est, ac per attritum excitari potest, sic quoque ignis noster.

Ignem verò Subterraneum, à Sole mutuo sumptum quid esse, differre

tamen ut primarium à secundario, seu ut Lux à Lumine, vel ut corpus illuminans ab illuminato, præsumendum est.

Unde quoque à Solis Virtute (de qua cap. seq.) quando Tellus, cæterique Planetæ, externe tanguntur vel atteruntur, (& quidem quo directius eò magis) calefiunt ibi. Immissio enim vel introitio aut impressio Virtutis Solaris, simul est attritio, & per consequens calefactio, præsertim quando Solis Virtus contrahitur, ut fit per vitra convexa, ita ut ex calore intensissimo denique Ignis, in corpore scilicet habili, id est Sulphureo aut pingui, subsequatur, nisi elemento, cæteris paribus, contrario, nimirum Aquâ impediatur.

Per attritum Virtutis Solis, res simul calefiunt.

Quantò autem densius vel solidius corpus est, tantò magis capax est hujus Virtutis, quantò rarius, sicut Aër, eò minus; Unde in Æthere vel Spatio Vacuo, quia nullum ibi corporeum adest, neque à Solis Virtute potest fieri attritio, ergò nec causari calefactio, multò minus Ignis; Itaque nulla ignea Sphæra, sed saltem ficta est.

In Spatio Vacuo ubi nullum corpus, ibi nulla attritio, nec ulla Solaris operatio.

Corporis Igniti, proximus Virtutis Orbis, est Flamma, quæ soluto & fuso humori (pinguido & aëreo scilicet) circa igneum corpus inhæret, illudque conservat ignitum. Virtus Calefaciens ut & Ignis calor, quando corpus

Quid sit Flamma.